

Kritik mot socialchefen vid socialförvaltningen i Ljungby kommun för att hon lämnat ut sekretesskyddad uppgift

---

Beslutet i korthet: På fråga från massmedia bekräftade socialchefen i Ljungby kommun vid en presskonferens att socialtjänsten sedan en tid hade kontakt med en viss familj. Att en enskild är aktuell hos en kommuns socialtjänst är typiskt sett en uppgift som skyddas av sekretess. Även om familjen hade berättat om sin sociala situation i massmedia hade, såvitt framkommit, den uppgiften inte förekommit i massmedia. Socialchefen borde därför inte utan vårdnadshavarnas samtycke ha uttalat sig på det sätt hon gjorde. Hon kan inte undgå kritik för sitt agerande.

Bakgrund

Den 16 oktober 2011 anmäldes en fyraårig pojke (AA) försvunnen i Ljungby kommun. Pojken återfanns senare samma dag död.

Den 17 oktober 2011 höll kommunen och polisen en gemensam presskonferens. Vid presskonferensen uppgav socialchefen BB på fråga att socialtjänsten hade kontakt med den döde pojkens familj sedan tidigare.

Anmälan

I en anmälan till JO framförde CC klagomål mot socialtjänsten i Ljungby kommun. Hon gjorde gällande att socialchefens uttalande var ett brott mot sekretessbestämmelserna.

Utredning

Socialnämnden i Ljungby kommun anmodades att inkomma med utredning och yttrande över vad CC anfört i sin anmälan till JO.

Som sitt remissvar ingav nämnden ett yttrande som upprättats av BB. I yttrandet anfördes följande.

På eftermiddagen den 16 oktober 2011 anmäldes en fyraårig pojke försvunnen från en lekplats i Ljungby. Pojken påträffades senare på kvällen död i ett närliggande skogsområde. Den 17 oktober 2011 kl. 16.00 höll Ljungby kommun tillsammans med polisen en gemensam presskonferens. Under presskonferensen svarade socialchef BB på en direkt fråga att socialtjänsten i Ljungby hade kontakt med familjen sedan tidigare.

Redan innan den aktuella presskonferensen hölls var familjens sociala situation känd bland journalister. Familjen hade tidigare berättat om sin situation i massmedia. Familjen var därigenom lätt att identifiera. Hos andra myndigheter fanns offentliga uppgifter om familjen. Sammantaget förelåg därför en risk att massmedia skulle spekulera kring barnens utsatthet, föräldrarnas förmåga att hantera livssituationen och den uppkomna sorgekrisen.

Inför presskonferensen konstaterades således att det med stor sannolikhet skulle komma en fråga om familjen var känd av socialtjänsten i Ljungby. Med anledning därav gjordes en sekretessprövning utifrån 26 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen och det resonemang som fördes var i huvudsak följande.

Enbart en direkt fråga om familjen förekommit hos socialtjänsten skulle besvaras. På en sådan fråga fanns endast två alternativa svar; "ingen kommentar" eller "ja". Det var uppenbart att en vägran att kommentera en direkt fråga om familjen förekommit hos socialtjänsten skulle bidra till spekulationer huruvida socialtjänsten på något sätt hade agerat eller om socialtjänsten planerade något ingripande.

Med hänsyn till barnperspektivet och vid en samlad bedömning av de uppgifter som redan fanns hos massmedia, gjordes bedömningen att familjen skulle åsamkas minst skada om man på en direkt fråga om familjen förekommit hos socialtjänsten svarade "ja". Genom att sanningsenligt besvara frågan ville man göra tydligt att socialtjänsten i Ljungby hade kunskap om familjen och ett förtroende för familjen även om man öppnat en utredning efter inkommen anmälan. Avsikten var att minimera risken för spekulationer om familjens sociala utsatthet och huruvida man var känd av socialtjänsten i Ljungby eller inte.

Vid sekretessprövningen har socialnämnden lagt stor vikt vid barnperspektivet. I familjen fanns andra barn som vid massmediala spekulationer om huruvida något ingripande från socialtjänsten var aktuellt eller inte sannolikt skulle riskera att lida men.

Inför presskonferensen övervägdes möjligheten att inhämta familjens samtycke för att bekräfta att de hade haft kontakt med socialtjänsten. Emellertid gjordes bedömningen att det inte var möjligt att inhämta ett samtycke från familjen, detta med anledning av familjens situation vid den aktuella tidpunkten.

DD och EE, föräldrar till AA, inkom därefter med en anmälan mot socialförvaltningen avseende förvaltningens agerande i samband med AA:s död. Anmälan tillfördes detta ärende.

Bedömning

Inom socialtjänsten gäller sekretess enligt 26 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400), OSL, för uppgift om en enskilds personliga förhållanden, om det inte står klart att uppgiften kan röjas utan att den enskilde eller någon närstående till denne lider men. Sekretessen gäller mot enskilda och mot andra myndigheter. Det är den enskildes subjektiva uppfattning som utgör utgångspunkt för bedömningen av om men föreligger eller inte.

Den aktuella bestämmelsen innehåller ett s.k. omvänt skaderekvisit, vilket i princip innebär att uppgifter om enskilds personliga förhållanden enbart kan lämnas ut med den enskildes samtycke eller med stöd av lag eller förordning som OSL hänvisar

till. Redan en uppgift om att en enskild är aktuell hos en kommuns socialtjänst är typiskt sett en uppgift som skyddas av sekretess, oavsett anledning till kontakten med socialtjänsten.

Inledningsvis kan konstateras att BB tillhör den krets av personer som har tystnadsplikt på grund av bestämmelsen om sekretess inom socialtjänsten.

Av utredningen framgår att BB under presskonferensen den 17 oktober 2011 på fråga från media bekräftade att socialtjänsten hade kontakt med AA:s familj sedan tidigare.

Nämnden har uppgett att berörda tjänstemän inför presskonferensen gjorde en menprövning utifrån sekretessbestämmelsen i 26 kap. 1 § OSL. Enligt remissvaret gjordes bedömningen att familjen skulle ”åsamkas minst skada” om myndigheten på fråga om familjen förekommit hos socialtjänsten svarade jakande. Vid myndighetens ställningstagande tillmättes det betydelse att familjen tidigare berättat om sin sociala situation i massmedia. Såvitt framkommit hade dock uppgiften om att familjen haft kontakt med socialtjänsten inte förekommit i massmedia. Mot den bakgrunden kan det inte anses ha stått klart att den aktuella uppgiften kunde röjas utan att familjen eller någon familjen närstående skulle lida men. BB borde således inte utan vårdnadshavarnas samtycke ha uttalat sig på det sätt som hon gjorde. Hon kan inte undgå kritik för sitt agerande.

Vad som anförts i anmälan från DD och EE föranleder inte något uttalande eller någon åtgärd från min sida.

Ärendet avslutas.